Стаття та будь-який пов'язаний з нею опублікований матеріал поширюється за ліцензією Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).
The article and any related published material are licensed under the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).

УДК 378.4:78](73=161.2)УМІ"1952/2026"
DOI: https://doi.org/10.17721/1728-2640.2026.162.2

Тетяна АНТОНЮК, д-р іст. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0002-6446-2795
e-mail: antoniuktd@ukr.net
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ, Україна

МУЗИЧНЕ ШКІЛЬНИЦТВО ДІАСПОРИ: ІСТОРІЯ ТА ЗДОБУТКИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ В США

В с т у п . ***Необхідність знання історії України, її складової, що творилася українцями в еміграції, потреба інтеграції всіх здобутків української діаспори до загальної скарбниці української культурної спадщини, актуалізує тему дослідження української музичної освіти діаспори, зокрема й діяльності Українського музичного інституту (УМІ) в США як важливого навчального й культурного осередку. Досвід праці та здобутки інституту – цінні і важливі для осягнення й поширення в Україні, оскільки вони є цілісною складовою української музичної освіти та культури.***

Мета й завдання статті: проаналізувати історію заснування та діяльності УМІ в США (1952–2026); з'ясувати особливості постання спеціального навчального закладу та його філій; окреслити роль і значення інституту як чинника неперервності української музичної освіти та зростання української музичної культури у світі; висвітлити здобутки УМІ в розбудові українського музичного шкільництва та концертного життя, видавничої діяльності; розкрити кадровий склад УМІ в перше п'ятиріччя його діяльності, навчальне навантаження й організацію навчального процесу, чисельність учнів та їхню успішність.

М е т о д и . ***Дослідження історії, діяльності та здобутків УМІ стало можливим завдяки принципам історизму, об'єктивності, системності. Використано методи аналізу, синтезу, а також узагальнення для формування висновків і деяких рекомендацій, що базуються на сформованих висновках.***

Р е з у л ь т а т и . ***Проаналізовано й узагальнено особливості становлення, діяльності, значення УМІ для більш цілісного розуміння українського музичного шкільництва за межами України, музичної культури діаспори як невід'ємної складової української культурної спадщини й історії. Виявлено цінні практики навчання музичному мистецтву, здобутки в діяльності УМІ та поширенні досвіду цієї музичної школи у світі.***

В и с н о в к и . ***Діяльність УМІ упродовж понад семи десятиліть є свідченням неперервності розвитку української національної освіти загалом і музичної освіти зокрема. Винятковою є роль та значення УМІ в США для підготовки музичних кадрів і популяризації України, її народу як перспективної суспільної сили, що навіть у несприятливих умовах еміграції, без державної підтримки знаходить можливості для розвитку освіти, культури, дбає про підготовку молодих генерацій українців, відданих національному музичному мистецтву.***

К л ю ч о в і с л о в а : ***Український музичний інститут у США, Вищий музичний інститут у Львові, музичне шкільництво в діаспорі, концертна діяльність.***

Вступ

Тривалий період існування України під радянською окупацією позбавив український народ вільного розвитку та знання культурних здобутків, напрацьованих українськими емігрантами у вільному світі. Необхідність знання історії України, її складової, що творилася українцями в еміграції, потреба інтеграції всіх здобутків української діаспори до загальної скарбниці історико-української культурної спадщини, актуалізує тему дослідження української музичної освіти діаспори, зокрема й діяльності Українського музичного інституту (УМІ) в США як важливого навчального й культурного осередку. Досвід праці та здобутки інституту – цінні і важливі для осягнення й поширення в Україні, оскільки вони є цілісною складовою української музичної освіти й культури. Досвід, напрацьований українськими музичними педагогами та здобутки у справі виховання і діяльності музичних діячів діаспори має бути осмислений і трансформований у практику сучасної музичної освіти в Україні.

Історіографія. Історію та діяльність Українського музичного інституту (УМІ) в США висвітлювали у своїх дослідженнях першої чверті XXI ст. українські науковці (Біловус, 2017; Волянська, & Савицький [молодший], 2020; Карась, 2012; 2020; Морозова, 2015; Новосядла, 2017, с. 62–70; Обух, 2012, с. 108–114; Осмачко, 2022, с. 275–280; 2023, с. 77–84; Чайка, 2019; 2018; 2021). Багато фактів про діяльність УМІ знаходимо у працях і спогадах засновників і працівників цього навчального закладу (Богданська, 1958, с. 45–46; Придаткевич, 1958, с. 91–94; Савицький [старший], 1958, с. 3–6, 34–36; Соневицький, 1958, с. 7–11; Цісик, 1958, с. 30–33).

В. Чайка у своїх дослідженнях аналізує творчість композиторів української діаспори країн Північної Америки – США та Канади. Автор розкриває здобутки провідних музикантів другої половини XX ст.: композиторів Д. Гординської-Каранович, З. Лиська, Т. Микиши, Р. Придаткевича, Р. Савицького, І. Соневицького, М. Фоменка, Ф. Якименка та ін. Особливу увагу приділив дослідник творчому композиторському доробку українських митців діаспори як важливій частині музичної культури, що продовжила національну традицію, поєднавши її із сучасними музичними новаціями. У дослідженнях автора оприлюднені характерні риси й тенденції композиторської творчості діяльності представників північноамериканської української діаспори, що зумовлювалися особливостями еміграції української інтелігенції та професійних музикантів, які своєю діяльністю значно підсилили розвиток культурно-мистецьких процесів за кордоном (Чайка, 2019, с. 111–116; 2018, с. 24–29; 1921, с. 109, 143–144, 161–164).

У своїх спогадах і дослідженнях діячі діаспори, які безпосередньо організовували діяльність УМІ, були керівниками і вчителями в центральній установі та філіалах, висвітлюють навчальний процес, розкривають навчальні програми, здобутки і перешкоди, оприлюднюють особливості навчання в перші роки діяльності інституту (Лагодинська-Залеська, 1958, с. 77–78; Мирошниченко, 1958,

© Антонюк Тетяна, 2026

с. 29; Цибрівський, 1958, с. 83–86; Шмериковська-Приймова, 1958, с. 17–20 та ін.).

Однак, незважаючи на наявність значної кількості наукових розвідок з даної тематики, більшої уваги для висвітлення потребують навчальні та концертні аспекти діяльності УМІ як переконливий доказ неперервності української музичної освіти й музичної мистецької традиції в умовах еміграції. На основі виявленої літератури, матеріалів сайту УМІ Америки, джерел із фонду відділу зарубіжної україніки Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ), у пропонованій статті висвітлено історію та діяльність інституту як музичного навчального закладу та культурного осередку в США, що продовжив традицію української музичної освіти, що активізувалася на початку ХХ ст. на західно-українських землях, і продовжує діяти в наші дні.

Методи

Досліджуючи заявлену тему, ми послуговувалися принципами історизму, об'єктивності, системності. Використано методи аналізу, синтезу, а також узагальнення для формування висновків та деяких рекомендацій, що базуються на сформованих висновках.

Метою статті є висвітлення історії заснування й діяльності УМІ в США (1952–2026), що виявляє особливості постання спеціального навчального закладу та його філій, розкриває роль і значення інституту як чинника неперервності української музичної освіти й зростання української музичної культури у світі. Реалізація мети змусила особливу увагу звернути на висвітлення здобутків УМІ в розбудові українського музичного шкільництва та концертного життя, видавничої діяльності, розкриття кадрового складу УМІ в перше п'ятиріччя його діяльності, навчального навантаження та організації навчального процесу, чисельності учнів та їхньої успішності.

Джерела. Пропам'ятні книги, в яких висвітлено історію й діяльність Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття (1958) та десятиліття (1963) його існування вміщують матеріали, що описують становлення та розвиток інституту за перше десятиліття його роботи. Ці видання містять звіти про концертно-сценічну та педагогічну діяльність різних філій УМІ, історичні нариси про українське музичне шкільництво в еміграції, списки викладачів та вихованців закладу, що відіграли важливу роль у збереженні та популяризації української музики на Заході. "Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування (1952–1957)" оцифрована та опублікована на сайті НБУВ в цифровій бібліотеці історико-культурної спадщини (https://irbis-nbuv.gov.ua/dlib/item/0002890). Оригінальне видання зберігається у фонді відділу зарубіжної україніки НБУВ.

Результати

Український музичний інститут Америки (The Ukrainian Music Institute of America), від 1966 р. має назву "Музичний інститут Америки український" (The American Music Institute of Ukraine) є найбільшою та найстаршою професійною, неприбутковою музичною школою української діаспори. Він був заснований 1952 р. в Нью-Йорку, і вже 1958 р. мав понад десяток філій у США, а упродовж ХХ ст. поширив свої філіали у 23 містах країни. Мережа філіалів творилася на зразок Вищого музичного інституту (ВМІ) ім. М. Лисенка у Західній Україні. Педагогічні працівники УМІ в 30-х роках ХХ ст. були викладачами і ВМІ, проте з початком Другої світової війни змушені були емігрувати. У складі вчительських колективів УМІ у США були, якщо не всі, то більшість колишніх учнів Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові та його філіалів у Галичині, які мали бажання готувати й за межами України музично-освічених людей, для яких музика стала б життєвою метою, як одна зі сфер загальної культури.

Співзасновником, організатором, першим директором й інспектором УМІ був піаніст-педагог Р. Савицький, старший (1952–1959). Після нього президентами УМІ були: композитори-музикознавці І. Соневицький (1959–1961), З. Лисько (1961–1968), піаністи-педагоги Д. Гординська-Каранович (1968–1970, 1983–1999), М. Байлова (1970–1979), Т. Богданська (1979–1981, 1999–2006), Н. Котович (1981–1983), диригент-педагог Б. Волянська, і піаніст-педагог М. Лончина-Лісовська, К. Чічка-Андрієнко (Карась, 2012; 2020).

Тривалий час українська молодь за межами України була позбавлена можливості отримувати музичну освіту: упродовж перебування в Західній Європі (1939–1949), а перед цим під час більшовицької і німецької окупації, воєнних дій про музичне мистецтво неможливо було навіть мріяти. Усе змінилося з переїздом української молоді з Європи до США. Тут існували умови, де творча українська молодь могла реалізувати себе і продовжити свої музичні традиції завдяки власним джерелам. Ніхто не забороняв збагачувати свої національні потреби та зберігати й розвивати українську музичну культуру. Можливо було жити національним музичним життям і плекати нові покоління музикантів, заснувавши власну музичну школу. Такою музичною школою для української післявоєнної еміграції в Америці і став УМІ.

Перед заснування УМІ в еміграції панував занепад українського музичного життя. Обов'язком наукової, освітньої, культурної, політичної еміграції в той час було " […] створити для них [молодих українців] можливості такої праці, придумати свою власну систему музичних студій, яка запевняла б нашим майбутнім музикам те, – чого вони справді потребуватимуть, вернувши до краю, будувати нове, рідне життя" (Савицький [старший], 1958, с. 3–4). Водночас в умовах еміграції існувала потреба інтегрувати українську молодь в американське життя. Обов'язком культурної еміграції було створення власного центру, який би взяв на себе відповідальність за підготовку нової генерації працівників українського музичного мистецтва та музичного мистецтва загалом.

Свідомі та професійно підготовлені емігранти з України розглядали справу розбудови українських музичних шкіл, які могли б згуртувати численну українську молодь для студіювання музики через надбання українського музичного мистецтва та традиції, як найважливіше завдання. Ця ідея відповідала запитам української молоді, що й продемонструвала діяльність УМІ: вже у 1954 р. інститут мав близько чотириста учнів, п'ятдесят учителів і тринадцять шкіл (Савицький [старший], 1958, с. 4).

Виявилося, що значна кількість батьків-емігрантів з України бажали дати своїм дітям музичну освіту в українських учителів. Воля українського громадянства стала одним зі стимулів для створення УМІ та його філій. Українські музиканти постійно виношували ідею створення музичної школи на зразок Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові (Придаткевич, 1958, с. 91).

Вищий музичний інститут (ВМІ) у Львові був заснований восени 1903 р. з ініціативи Анатоля Вахнянина і Володимира Шухевича. Формально засновником і власником Інституту було Музичне товариство ім. Лисенка, до керівництва якого належали В. Шухевич (голова), М. Волошин (секретар школи), О. Дрималик, Ф. Колесса, О. Доманик і К. Бандрівський. Діяльність Музичного інституту розпочалася в жовтні 1903 р. під керівництвом А. Вахнянина (1841–1908), який викладав і теоретичні

предмети. Діяли спочатку два класи: фортепіано і скрипки. Учителями фортепіано були Дарія Шухевич, Олена Прокеш, Олена Ясеницька, Марія Криницька (полька). Учителями класу скрипки працювали Олександр Бережницький, згодом Єлисавета Щедрович-Ганкевичева, Євген Перфецький. Учнів в інституті постійно прибувало, а деякі найкращі учні, після закінчення науки в навчальному закладі, від'їздили на завершення студій за кордон.

У 1908 р. ВМІ очолив С. Людкевич, який керував ним до Першої світової війни (1914). Після нього інститутом керував Василь Барвінський. Учні щомісяця платили по 10 крон за навчання. Термін навчання продовжувався з 1 по 8 клас. Згодом було змінено систему навчання: підготовчий, нижчий, середній і вищий курси та введено, окрім піврічних повідомлень, – річні свідоцтва. Пописи (звітні концерти, виступи) й іспити проводилися два рази в рік. Навчання відбувалося на основі планів за зразком програми Львівської консерваторії. Незабаром інститут розробив власні плани навчання. Перша світова війна припинила працю школи на рік (1914–1915), восени 1915 р. навчальний заклад відновив свою діяльність, а впродовж 1915–1939 рр. навіть розширив свою діяльність на інші міста Галичини. За зразком Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові постали філіали Музичного інституту у Перемишлі, Станіславі, Стрию, Коломиї, Дрогобичі, Тернополі, Золочеві, Самборі, Яворові, Чорткові та Ярославі. Така активна праця українських музикантів-освітян свідчила про значний розвиток українського музичного життя, у якому інститут відігравав провідну роль (Волошин, 1958, с. 95–96; Залеський, 1958, с. 96–97).

Отже, приклад успішної діяльності ВМІ на рідних землях в умовах еміграції став ідеєю, яку прагнули втілити в життя за океаном наші співвітчизники на початку 50-х років XX ст. Ця ідея остаточно оформилася на засіданнях музичної секції Українського літературно-мистецького клубу в Нью-Йорку. Був створений ініціативний комітет для заснування музичної школи, до складу якого увійшли М. Байлова, І. Приймова, Е. Чапельська, І. Неділський, Р. Савицький, І. Соневицький, В. Цісик та ін.

На той час у США українськими музичними педагогами були вже закладені музичні студії, що й стало міцною базою для УМІ. Р. Придаткевич пише, що інституту передувала діяльність Української консерваторії у Нью-Йорку в 1923–1938 рр. УМІ мав задовольнити потребу " […] передання наших музичних традицій, українській молоді. Завдяки ідеалізмові тих чесних учителів музики, а особливо завдяки організаційній енергії піяніста Романа Савицького, наші українські музики збудували діло великої культурної вартості, діло, яке скоро росло, та з року на рік поширювалося. До Учительського Збору включено мало що не всіх тих музик, які могли провадити наших талановитих дітей і молодь в напрямі їх музично-професійного розвитку під прапором української музики, пісні, та рідного слова" (Придаткевич, 1958, с. 91).

Заснування консерваторії відбулося паралельно із заснуванням вечірніх українських шкіл по різних місцях Нью-Йорку, з головним осідком у Народному домі. Під керівництвом М. Гайворонського та Р. Придаткевича консерваторія підготувала значну кількість українців для музичної професії. У цей час багато українських дітей студіювало музику, головним чином фортепіано і скрипку – приватно або в музичних школах, у яких навчали музиці, як засобу американізації чужинців і до того часто малокомпетентними учителями. Консерваторія надавала кваліфіковану освіту, де значну увагу приділяли українській музиці. У консерваторії працювали вчителі: М. Стембер – фортепіано, Г. Павловський – учитель вокалу, М. Гайворонський – скрипка та керівництво струнним гуртом, Р. Придаткевич – завідував канцелярією, учив грі на скрипці та провадив на зміну з М. Гайворонським струнний гурт, спочатку закладений лише з одних скрипок, Д. Рудковський – учитель скрипки, учителі фортепіано: Д. Ґудз, О. Назаревич.

Консерваторія працювала в орендованому приміщенні, яке оплачували самі вчителі. З початком безробіття в Америці, що розпочалося у 1930 р., Українська консерваторія послабила свою діяльність. Українські музиканти (за участі й американських) організували "Товариство приятелів української музики" (1935–1938), що поставило собі завдання на щомісячних сходинах-концертах виконувати українські камерні твори. До програмового комітету належав М. Гайворонський, багато допомагав у цій справі відомий віолончеліст Михайло Букиник. Членами товариства були також відомі американські музиканти, як-от: В. Дамрош, П. Галліко, Л. Літлегейз та ін. Зусиллями товариства перший раз в Америці були виконані такі твори: тріо В. Барвінського, тріо Б. Лятошинського, тріо і скрипкову сонату Ф. Якименка, струнний квартет З. Лиська, квартет і квартетову сюїту М. Гайворонського, скрипкову сонату Б. Кудрика, квартет Р. Придаткевича і багато менших композицій. Діяльність Товариства приятелів української музики об'єднала всіх українсько-американських музикантів-композиторів, зокрема й таких відомих митців, як О. Кошиць, М. Гайворонський, П. Углицький, Р. Придаткевич. "У благородній конкуренції та співпраці ці видатні діячі музичної культури сформувалися як композитори найвищої кваліфікації і переконали американських українців, що українська музика у вільній Америці має великі можливості, як засіб пропаганди української культури та українського імені" (Придаткевич, 1958, с. 91–94).

Більшість музичних педагогів об'єдналися навколо спільної ідеї, а саме: культивування музичного мистецтва серед найширших верств української молоді. 29 серпня 1952 р. відбулося перше засідання педагогічної ради, на якому було обрано директора УМІ Р. Савицького та членів дирекції М. Байлову та І. Неділського. На цьому засіданні затвердили статут УМІ. При інституті в Нью-Йорку у лютому 1953 р. батьки учнів організували батьківський комітет, який час від часу влаштовував свята, дохід від яких призначався для потреб закладу.

Навчальні програми і плани УМІ передбачали вивчення головних предметів, а також обов'язкових додаткових предметів. Такий підхід щодо організації змісту навчального процесу мав забезпечити реалізацію загально-музичної підготовки учнів. 28 грудня 1952 р. відбувся з'їзд теоретиків музичного мистецтва у Філадельфії, на ньому було обрано голову комісії теоретичних наук та додаткових предметів навчання – І. Соневицького. Розпочали викладати музичну грамоту, основи музики та сольфеджіо, сприймання музики, інструментознавство, гармонію й історію музики. Згодом був організований ще й дитячий хор і струнний ансамбль. У програмі УМІ від початку його існування були такі головні навчальні предмети: фортепіано, скрипка, віола, віолончель, гра на бандурі, флейта, кларнет (саксофон), солоспів (вокал), мистецтво слова, музична теорія, хорове диригування, композиція та історія музики (українська і всесвітня). Навчання окремих предметів базувалося на програмах, затверджених Загальним з'їздом учителів УМІ (Соневицький, 1958, с. 7).

Перші п'ять років діяльності УМІ в Америці (1952–1957) позначилися активною працею і результативністю: розширилася мережа українських музичних шкіл, зросла

ISSN 1728-3817

кількість учнів, учителі-українці самовіддано працювали над музичною освітою української молоді. У цей стартовий період були закладені міцні підвалини для розвитку української музичної освіти та музичного виховання. За цей час визначилися напрямки майбутньої праці навчального закладу, а саме: розвивати правильний погляд українського громадянства, молоді на необхідність творити культурні цінності засобами невтомної праці і гарної освіти талановитих учнів, які піднесуть українську музику на світовий рівень. Головною умовою досягнення такої мети, на думку творців УМІ, мала бути кооперація досвідчених учителів, які розуміють ситуацію, усвідомлюють складнощі реалізації цих завдань, необхідність обміну досвідом і взаєморозуміння під гаслом відповідального музичного виховання української молоді (Савицький [старший], 1958, с. 5). Для успішного набору учнів до музичних шкіл було організовано музичний садочок УМІ, в Нью-Йорку, що згодом стало звичною практикою й для інших міст, де виникали філії інституту (Мирошниченко, 1958, с. 29).

Здобутки УМІ за п'ять років в головній установі і відділах були досить помітні: значна кількість іспитів, концертів, свят, лекцій основних і додаткових предметів, збірних лекцій тощо. Ці досягнення стали можливими завдяки великій енергії педагогів, повному розумінні ними завдань, їхній щоденній чесній і по-справжньому фаховій праці, що базувалася на статутах музичних шкіл УМІ, моральній і матеріальній підтримці батьків учнів (Савицький [старший], 1958, с. 5).

У 1957 р. УМІ запланував підвищити рівень своєї праці з елементарного на вищий, подбати про кращі приміщення і зали для праці та виступів учнів, розбудову камерної, хорової, оркестрової ділянок, стипендії для талановитих, але незаможних учнів, купівлю деяких оркестрових інструментів, бібліотеки грамофонних платівок, про нотне видавництво, організацію концертів найкращих учнів, словом, про засоби доброго, здорового зростання українських музичних шкіл. Реалізувати ці плани без допомоги українських провідних установ еміграції було неможливо (Савицький [старший], 1958, с. 5–6).

У 1952–1957 рр. навчання в інституті поділялось на три курси: нижчий (4 роки), середній (4 роки), вищий (2 роки). Окрім цього, для дітей до 8-го року життя був підготовчий курс (1 рік), а для випускників 2-го вищого – концертовий. Двічі на рік учні УМІ складали іспити (піврічний і річний) з головного та додаткових предметів навчання перед екзаменаційною комісією. За результатами цих іспитів учні одержували піврічні довідки й річні свідоцтва. Одночасно з навчанням учні УМІ брали участь у відкритих шкільних виступах. Станом на 1957 р. у Нью-Йорку відбувся 41 учнівський попис (показ), зокрема й 4 закриті. Окрім піврічних або річних виступів, відбувалися самостійні речиталі (сольні концерти); учнівські концерти, присвячені конкретній темі, як, наприклад, "Вечір української музики", що відбувся 23 травня 1953 р., "Моцартівський концерт", "Шуманівський концерт", "Концерт визначних учнів централі та відділів УМІ" тощо. Кращі нью-йоркські учні брали участь у концертах поза містом: виступ відділів УМІ у Філадельфії 6 березня 1955 р., вечір української музики у Філадельфії 24 квітня 1955 р., концерт визначних учнів УМІ в Гартфорді 24 лютого 1957 р. та ін. 17 учнів УМІ виступили на телевізійних програмах п. Р. Мариновича впродовж весни 1956 р. (Соневицький, 1958, с. 8–9). Упродовж перших п'яти років діяльності колективом було влаштовано 124 пописи учнів (Пропам'ятна книга…, 1958, с. 13).

Кількість учнів УМІ у 1957 р. тільки в Нью-Йорку становила 120 осіб, із них 11 учнів виявили себе як визначні в музичних досягненнях. Учительський склад у Нью-Йорку нараховував 25 осіб. До складу дирекції УМІ входили від 1952 до 1957 р. такі учителі: Р. Савицький, М. Байлова, І. Неділський, І. Соневицький, В. Цісик та ін. Майже щосуботи відбувалися засідання дирекції централі УМІ в Нью-Йорку. Відбувалися конференції педагогічної ради (Учительського збору). До 1957 р. відбулося 32 конференції, на них обговорювали організаційно-адміністративні справи та повідомлення про діяльність, багато уваги приділяли педагогічно-виховним питанням. Про методику навчання гри на фортепіано на 3-й конференції виступив Р. Савицький, на 5-й – В. Грудин говорив про навчання теоретичних предметів, на 7-й І. Приймова – про солоспів, на 8-й М. Полевський виголосив доповідь про навчання гри на фортепіано (Соневицький, 1958, с. 9).

Проводили загальні з'їзди учителів інституту централі та його відділів, конференції місцевого учительського збору. У Нью-Йорку до 1957 р. було проведено три загальні з'їзди учителів централі та відділів у 1955, 1956 та 1957 рр. Загальний з'їзд учительського колективу, як найвищий конституційний орган діяльності УМІ в США, мав повноваження вносити зміни або доповнення до статуту УМІ, вибирати директора, здійснювати засідання окремих комісій поодиноких предметів навчання тощо. Загальний з'їзд відбувався один раз на рік (Соневицький, 1958, с. 10).

Постійно організовували імпрези (святкові заходи) УМІ та мистецьку діяльність учителів. Учителі, окрім педагогічно-виховної діяльності, виступали із самостійними речиталями, робили доповіді, давали групові концерти, брали участь у загальнонаціональних святах та в інших мистецьких заходах. УМІ організовував також концерти окремим митцям. З речиталями виступали піаністи Д. Каранович, В. Кіпа, Р. Савицький, флейтист В. Баб'як та скрипаль В. Цісик. На музичні теми робив доповіді І. Соневицький. Майже всі члени вчительського колективу брали участь в загальнонаціональних святах й академіях у ролях солістів, акомпаніаторів і диригентів. Часто вчителі виступали на літературно-мистецьких ярмарках або на вечорах Літературно-мистецького клубу. Відбулися авторські вечори композиторів В. Грудина та М. Фоменка. 7 грудня 1952 р. УМІ взяв активну участь в ювілейному концерті з нагоди 110-ї річниці народження Миколи Лисенка. 27 квітня 1955 р. відбувся концерт учителів УМІ в Українському народному домі. Весною 1956 р. було влаштовано Моцартівський вечір, 1 та 6 січня 1954 р. – організовано два концерти композитора-скрипаля Р. Придаткевича. Під керівництвом УМІ в Нью-Йорку постійно відбувалися концерти струнного ансамблю ім. Н. Нижанківського, організованого при УМІ В. Цісиком, гостинні виступи оперного співака Мирослава Скали-Старицького, першого тенора Королівської опери в Брюсселі, колишнього учня ВМІ ім. М. Лисенка у Львові, котрий за рішенням дирекції УМІ в Нью-Йорку став його першим почесним членом. М. Скала-Старицький дав на запрошення УМІ два самостійні концерти, де акомпанував І. Соневицький (Соневицький, 1958, с. 10; Унденко, 2019).

Окрім української друкованої літератури педагогічно-інструктивного характеру, учні УМІ виконували чимало недрукованих творів українських композиторів. У перше п'ятиріччя діяльності УМІ це були музичні п'єси М. Фоменка, І. Соневицького та І. Неділського, який не лише аранжував в'язанки (попурі) українських народних пісень, колядок, але також писав смичкові квартети для учнівського

струнного ансамблю УМІ. УМІ в Нью-Йорку заснував музичну бібліотеку, яка постійно поповнювалася музичною літературою завдяки подарункам, зокрема й дружини покійного композитора М. Гайворонського, Н. Гайворонської. Станом на 1957 р. бібліотека нараховувала 200 примірників (Богданська, 1958, с. 45–46).

УМІ діяв без будь-якої матеріальної підтримки і не мав жодних фондів, але невпинно зростав. Багато з його учнів змогли стати студентами передових американських шкіл, деякі присвятили себе педагогічній праці. Кращі учні УМІ виступали на концертах або грали в оркестрах чи в камерних ансамблях. Порівняно з іншими навчальними предметами, такі предмети, як віолончель, флейта, кларнет, чи хорова диригентура станом на 1957 р. вивчала мінімальна кількість учнів, отже, необхідно було працювати в цьому напрямі, щоб українське музичне життя могло розвиватися всебічно.

До УМІ перейшло чимало українських дітей, що навчалися в інших музичних школах чи в приватних учителів, бо їхні батьки зрозуміли відмінність у стандартах навчання. Також серед учнів УМІ, уже в перше п'ятиріччя його діяльності, з'явилися і діти неукраїнського походження. Публічні виступи учнів УМІ з кожним роком здобували дедалі більше прихильності не лише від українського громадянства. УМІ поєднував у своїй роботі європейську програму навчання з деякими методами американського шкільництва, що давало ясні перспективи на успішне продовження своєї діяльності, виховання української молоді в національному дусі та виховання молодої генерації професійних музикантів, що будуть репрезентувати та пропагувати рідну музичну культуру в міжнародному музичному просторі (Соневицький, 1958, с. 11).

Чимало учнів в УМІ навчалися як вокалісти, опановуючи коротку історію розвитку українського вокального мистецтва, кар'єри співаків, зосереджувалися над вихованням у собі прикмет співака й осягненням завдань музичних педагогів світу. Розкриваючи особливості навчання вокалістів, Іванна Шмериковська-Приймова зазначила, що український народ виплекав цілу плеяду дуже гарних співаків, котрі є відомими як на рідних землях, так і в чужих. Це такі відомі професіонали музичного мистецтва ХХ ст.: С. Крушельницька, великого формату співачка, а також знаменита акторка, М. Менцінський, О. Мишуґа, О. Носалевич, О. Руснак, М. Голинський, М. Сокіл і ін. З молодшої генерації – це І. Маланюк, М. Старицький (Міро Скала) й Е. Зарицька. Згадані діячі на 1958 р. увійшли в міжнародний простір оперного мистецтва і мали поважні здобутки. "Праця учителя співу помітно різниться від праці учителів гри на інструментах. Студент-інструменталіст має інструмент готовий, а його студії полягають головно на цьому, щоб опанувати і розвивати техніку гри і придбати музичне знання. При науці співу справа є більш складна. Тут праця полягає на будові голосового інструменту і на правильному зложені усіх його частин. […] Вокалісти мають складнішу працю від інструменталістів, але зате можемо скоріше осягнути ефекти нашої праці. Учня, що грає на інструменті 3–4 роки, уважають все ще початківцем, в той час як співак після 4-х років навчання може бути зрілий до виступів […]" (Шмериковська-Приймова, 1958, с. 17–19).

У шкільному 1953–1954 році при УМІ в Нью-Йорку було відкрито клас бандури, з ініціативи першого учителя цього класу, відомого мистецького керівника Капели бандуристів ім. Тараса Шевченка, Григорія Китастого. Його ім'я притягнуло до навчання понад 20 учнів. Г. Китастий забезпечив учнів бандурами, що посприяло успіхам у навчанні і популяризувало цей клас на наступні роки. Згодом Г. Китастий повернувся в Детройт, де керував Капелою ім. Т. Шевченка, вибравши на свою посаду в УМІ Р. Левицького, кандидатуру якого затвердила дирекція в Нью-Йорку. З лютого 1954 р. Р. Левицький почав працювати учителем бандури. Група бандуристів часто брала участь в імпрезах, на 1957 р. ансамбль бандуристів УМІ мав 25 виступів. Лекції в класі бандури відбувалися щосуботи від 19 до 21 години в приміщенні УМІ, в Нью-Йорку (Б. а., 1958, с. 27).

Значення ансамблевої гри в навчанні скрипки проаналізував Володимир Цісик, викладач УМІ, батько Марії та Квітки Цісик (Осмачко, 2022, с. 275–280; 2023, с. 193–195). В. Цісик був керівником струнного оркестру ім. Н. Нижанківського. Як викладач УМІ, В. Цісик проаналізував особливості опанування мистецтва гри на скрипці, зазначив, що небагато з учнів доходить до вершин цього мистецтва, проте велика частина осягає такий рівень, що дає змогу вживатися в естетику скрипкової музики і користуватися різними можливостями, що їх дає володіння цим інструментом. Правильне держання скрипки і смичка є найтяжчим навиком саме у скрипці, а також уміння постійно вдержувати концентрацію думки на відповідній висоті. Скрипка є універсальним інструментом в практичному застосуванні, її використовують як сольовий інструмент, без, або в супроводі фортепіано, чи оркестру, нею послуговуються в різних типах камерних ансамблів (дуети, тріо, квартети, квінтети і т. д.) і, врешті, нею користуються в усіх родах оркестрів. УМІ з першого року навчання, крім звичайного матеріалу, потрібного для розвитку техніки і музикальності, намагається за допомогою різного роду ансамблів розвивати серед молоді знання камерного і оркестрового мистецтва. В. Цісик пише: " […] Гра на скрипці виховує свідомість спільного, дружнього творення музики, отже зовсім щось іншого від суперництва, що є невідкличне і конечне в сольових виступах" (Цісик, 1958, с. 30–33).

З перших років діяльності УМІ активно засновував відділи в різних містах США. Відділ інституту у Філадельфії було засновано одночасно із центральною школою в Нью-Йорку у вересні 1952 р. У першому шкільному році відділ мав 45 учнів. З кожним навчальним роком кількість учнів зростала: 1953–1954 – 48 учнів, 1954–1955 – 75, 1955–1956 – 80, 1956–1957 – 83 учні. Протягом п'яти років через картотеки філадельфійського відділу пройшло 130 прізвищ учнів класів фортепіано, скрипки і солоспіву. Усі ці учні опановували, окрім головних предметів, також обов'язкові теоретичні предмети: музична грамота, основи музики I, II, сольфеджіо, підготовка гармонії, гармонія I, II, контрапункт, музичні форми, сприймання музики. Керівником філадельфійського відділу був усі п'ять років Р. Савицький, педагогічний колектив складався з 18 учителів, із них: фортепіано – 7, скрипка – 3, солоспів – 1, теоретичні предмети – 6.

Іспити учнів у філадельфійському відділі відбувалися два рази на рік, за п'ять років іспити складали 662 учні, які одержали на повідомленнях і свідоцтвах відповідні оцінки з головного предмета, теоретичних предметів, читання нот, публічних виступів, хорового співу чи струнного ансамблю. У 1954 і 1955 рр. діяв при інституті "Хор молоді", організований товариством "Самопоміч" й УМІ, керівником його був Ю. Оранський. Хор був гарно організований, часто виступав і мав чудові відгуки слухачів. У 1955–1956 рр. цей хор не вдалося знову організувати з причин перевантаження учнів. Проте з 1956–1957 рр. розпочав свою діяльність струнний ансамбль під керівництвом Я. Миґасюка. Навчання головних і теоретичних

предметів відбувалося в різних околицях міста, залежно від місця проживання учнів інституту.

Упродовж 1952–1957 рр. відділ УМІ у Філадельфії влаштував низку імпрез, збірних лекцій для учнів інституту. На них виконували твори різних стилів, виконавцями були учні або вчителі, а також демонстровано музику із грамофонних платівок і відповідно підібрані групи учнів одержували пояснення до демонстрованих творів. Діапазон тем збірних лекцій був досить широким: від української народної пісні і її обробок, до сучасної, модерної музики. У 1957 р. випускниками УМІ у Філадельфії, після складання іспиту зрілості, стали дві учениці. При відділі УМІ у Філадельфії існував Батьківський комітет, заснований 1953 р. Він організовував товариські зустрічі, допомагав у всіх заходах, самостійно влаштовував мистецькі свята (Савицький [старший], 1958, с. 34–36).

Відділи УМІ виникли також упродовж 1952–1956 рр. у містах Ньюарк, Джерзі-Сіті, Елізабет, Пассейк, Честер, Клівленд, Лорейн, Віллінґтон, Балтімор, Меріленд, Трентон, Бофало, Гартфорд, Нью-Гейван. У цих філіях із кожним роком нарощувалася кількість учнів, зростали колективи педагогів, удосконалювалися програми навчання та матеріальне забезпечення, розгорталося активне музичне життя, узгоджене з керівництвом централі УМІ в Нью-Йорку. Кожний відділ організував Батьківський комітет чи гурток як співпрацюючий орган з управою УМІ. Батьківські громади організовували святкові заходи, дохід від яких частково забезпечував підтримку відділу. Із чистого доходу свят батьківські комітети виділяли частку на бібліотеку, закупівлю інструментів, поїздки учнів до централі, інших відділів на концерти й інші заходи (Пропам'ятна книга…, 1958, с. 45–46, 55, 57, 61, 69, 71, 72, 74, 76, 83–86).

Значну увагу вчителі УМІ приділяли теоретичним питанням музичної освіти. Г. Лагодинська-Залеська, аналізуючи головні проблеми навчання гри на фортепіано, зазначає, що найбільший відсоток усіх, хто вивчав музичне мистецтво, це піаністи. Для гри на фортепіано не треба мати такого доброго слуху, як для гри на смичкових інструментах. Фортепіано є цілковито незалежним від інших інструментів та має такі можливості, яких не має жодний інший інструмент. Фортепіано самостійно може замінити оркестр, має таку велику та прегарну музичну літературу, найбільше число великих творчих музикантів були піаністами. Жоден інструмент не зазнав стільки змін упродовж розвитку, удосконалень, як фортепіано. І нині цей музичний інструмент перебуває на стадії вдосконалення (Лагодинська-Залеська, 1958, с. 77–78).

Випускники УМІ продовжували здобувати музичну освіту в американських закладах вищої освіти. І. Сквіртнянська-Стецура у 1953 р. стала стипендіаткою Гантер-колегії в Нью-Йорку, отримала ступінь бакалавра музики, згодом навчалася на вечірніх курсах у цій самій колегії з метою одержати ступінь магістра (мастера). Х. Карпевич у 1956 р. закінчила Гантер-колегію в Нью-Йорку, отримавши ступінь бакалавра. Ю. Годованець у 1954 р. вступив до філадельфійського Темпл-університету на музично-освітній відділ, де навчався до 1958 р. Працював диригентом "Студент-хору" у Філадельфії. Л. Добровольська у 1954 р. вступила до державної колегії в Моррай на музично-освітній відділ, де навчалася до 1958 р., отримала ступінь бакалавра музики. Г. Савчак із 1955 р. була студенткою державної колегії в м. Моррай. Українськими студентами цієї колегії опікувався в ті роки професор Р. Придаткевич (Б. а., 1958, с. 87).

Про вагомі здобутки УМІ свідчать також публікації в тогочасній пресі США, зокрема в таких часописах, як "Америка", "Свобода", "Шлях" та інших. Ось деякі з них: "[…] Український музичний Інститут створений на те, щоб молодь, яка залишиться в цій країні, ввійшла в американське музичне життя належно підготовлена, а при тому внесла в нього свій український вклад. А знову ті, що вернуться на батьківщину, повинні мати відповідний багаж української музичної освіти, щоб там культивувати українське музичне мистецтво" (Вол. Дорошенко – "Америка", 2-го червня 1953 р.); "[…] і тепер, коли вчителі львівського Музичного Інституту на чолі з піяністом і довголітнім досвідченим педагогом проф. Романом Савицьким організували в Ню Йорку новий Музичний інститут та його відділи, – маємо знову громадську установу, що забезпечує добре, фахове музичне виховання. Наука в УМІ […] дає знання з усіх потрібних теоретичних ділянок і тим забезпечує набуття всебічної музичної інтелігенції […] (Д-р Зиновій Лисько (Мюнхен) "Свобода", 15 жовтня 1953)"; "[…] Український музичний Інститут виконує дуже корисну працю серед нашого громадянства. Він розкриває музичні таланти (потрібні й для нашої Церкви), підвищує музичну культуру, зазнайомлює молодь з кращими музичними творами українських і чужих композиторів. Музична культура й знання музичних творів, які дає нашій молоді УМІ залишаться на десятки років серед нашого громадянства, бо теперішнє покоління передасть їх черговим поколінням" (Д-р Петро Ісаїв – "Шлях", 29 квітня 1956) (Б. а., 1958, с. 88–90).

Упродовж другої половини XX ст. УМІ зміг розгорнути всебічну діяльність: при деяких відділах діяли музичні садочки, дитячі хори, оркестри, оперні й балетні ансамблі. Видавнича праця УМІ увінчалася рядом публікацій, зокрема було перевидано "Історію Української музики" Миколи Грінченка, видано збірники "Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування" (1958), "Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди десятиліття його існування, 1952–62" (1963), "Український фортепіановий альбом для початківців" Р. Савицького (1977), фортепіанні твори українських композиторів для молоді за редакцією Т. Богданської (1969), вибрані фортепіанні твори Н. Нижанківського (1984), а також музичні записи, включно з курсами музичної історії й теорії, які сьогодні входять у навчальну програму України. З колишніх студентів УМІ деякі визначилися в американському музичному світі, інші викладали і продовжують викладати по відділах.

У наші дні навчальна програма УМІ розрахована на 12 років, складається з нижчого та середнього (обидва – 4 роки), вищого (2 роки) курсів; для дітей до восьми років – підготовчий курс (1 рік), для випускників передбачено ще один концертний рік. Основні напрями освітнього процесу: контрольований добір педагогічного персоналу, уніфікація й рівень студійних програм, придбання та використання українського педагогічного репертуару як першорядного і національно-виховного матеріалу, вивчення теоретичних предметів для отримання загальної музичної освіти й розширення музичного світогляду, систематичні іспити перед фаховими комісіями. У програмі інституту зазначені такі головні (фортепіано, скрипка, віолончель, гра на бандурі, флейта, кларнет, солоспів, мистецтво слова, музична теорія, хор, диригування, композиція, а також українська і всесвітня історії музики) та допоміжні (музична грамота, основи музики та сольфеджіо, сприймання музики, інструментознавство, гармонія та історія музики) предмети. Учні і випускники, які захищають свої дипломні проєкти, систематично виступають

на тематичних вечорах, концертах найуспішніших учнів, учителів, випускників, і професійних гостей.

Інститут підтримує зв'язки з американськими музичними колами: учні беруть участь у місцевих і національних конкурсах, часто здобувають високі оцінки з українським репертуаром. Завдяки цим учням й українському репертуарові учителів, що виступають з концертами, українська музика звучить в елітарних залах, як-от: "Карнеґі-хол", "Лінкольн-центр", "Кеннеді-центр", Академія музики, у коледжах й університетах, по радіо, телебаченню і звукозаписах (Савицький [молодший], 2020; Карась, 2012).

Дискусія і висновки

УМІ продовжив українську музичну освітню традицію за межами України, дав музичну освіту тисячам українців і представникам інших національностей, підготував значну кількість музичних кадрів, які стали знаменитими не лише в діаспорі, але й у світі. Упродовж понад 70 років інститут згуртовує професійних музикантів та готує кадри музичних працівників.

Такі важливі для української традиційної музичної культури напрямки навчання, як класи бандури, засновані Г. Китастим, струнні ансамблі, дитячі й дівочі хори, студентські оркестри, набули в умовах еміграції значного розвитку та позитивного сприйняття в музичному світі української діаспори в різних країнах та музичного світу загалом. Український музичний контент став невід'ємною складовою частиною музичного життя в США. Упродовж другої половини XX ст. – першої чверті XXI ст. світовий музичний простір поповнили українські музичні твори: під керівництвом Ю. Оранського у Філадельфії поставлено опери – "Пан Коцький" М. Лисенка (1965), "Лис Микита" В. Овчаренка (1970) та кантату "Слава Мазепи" М. Фоменка (1959). Щорічно проходили студентські концерти української музики. Серед викладачів УМІ знаними в діаспорі, світі, а з часом і в Україні, стали В. Цісик, І. Неділський, В. Витвицький, М. Фоменко, В. Грудин, В. Кіпа, Я. Барнич, В. Безкоровайний, О. Залеський, Г. Лагодинська-Залеська, Б. Сарамага, Ю. Олійник, Г. Клим, І. Решетилович, Х.-Р. Липецька, Ю. Цибрівський, М. Шлемкевич-Савицька, Г. Мірошниченко-Кузьма, А. Оґродник-Жилава, М. Тарнавська, Б. Лончина, Л. Соя. Відомі випускники УМІ продовжили справу своїх учителів, а саме: Л. Артимів, Л. Крупа, Л. Крушельницький, О. Кузишин, Ю. Осінчук, І. Пелех-Зварич, Р. Савицький (молодший), О. Стецура, К. Цісик, М. Цісик, А. Шуль та ін.

Досвід діяльності УМІ є переконливим прикладом життєздатності української музичної освіти. Навіть у несприятливих умовах діаспори, без державної фінансової підтримки вдалося досягти значних здобутків, розширити мережу музичних шкіл, накопичити значний теоретичний і практичний досвід щодо підготовки нових генерацій музичних працівників. У наші дні важливим завданням є осягнення і поширення напрацьованого УМІ досвіду серед музичних працівників і шкіл України та світу.

Джерела фінансування. Автор заявляє про відсутність зовнішнього фінансування для проведення цього дослідження та підготовки рукопису до публікації.

Список використаних джерел

Б. а. (1958). Голоси представників громадянства і мистецьких кругів про УМІ. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування*, 88–90. УМІ.

Б. а. (1958). Кляса бандури. Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування, 27. УМІ.

Б. а. (1958). Студенти УМІ в американських колегіях і університетах. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 87. УМІ.

Біловус, Л. (2017). *Вербалізація збереження національної ідентичності культурно-освітніми установами української громади США на сторінках діаспорної періодики.* https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/f1f74488-5e38-4c5d-ac11-6576040a5ca8/content

Богданська, Т. (1958). Ньюарк – Елізабет – Джерзі Сіті (Н. Дж.). Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування, 45–46. УМІ.

Волошин, О. (1958). Початки діяльности Вищого Музичного Інституту у Львові. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 95–96. УМІ.

Залеський, О. (1958). Українські Музичні Інститути на західноукраїнських землях. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування*, 96–97. УМІ.

Карась, Г. (2012). *Музична культура української діаспори у світовому часопросторі XX століття*. Тіповіт.

Карась, Г. (2020). Музичний інститут Америки український. *Енциклопедія Сучасної України* (І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.], Редкол.). https://esu.com.ua/article-70512

Лагодинська-Залеська, Г. (1958). Дещо з важніших проблем фортепіянової педагогіки. Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування, 77–78. УМІ

Мирошниченко, Г. (1958). Музичний садочок. Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування, 29. УМІ.

Морозова, Л. (2015). "Кращий інструмент, який дає тобі можливість без перешкод себе виразити". Соломія Івахів – одна з найцікавіших представниць нової генерації молодих музикантів. *День*, 163.

Новосядла, І. (2017). Грані таланту Василя Безкоровайного. *Українська музика,* 4(26), 62–70.

Обух, Л. В. (2012). Український музичний інститут Америки: збереження традицій вітчизняної музичної освіти та перспективи розвитку. *Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство,* 3, 108–114.

Осмачко, Ю. О. (2022). Америка з українським корінням: грані таланту видатної піаністки Марії Цісик. *Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях,* 275–280. https://doi. org/10.31318/2786-8877.6.2023.291421

Осмачко, Ю. О. (2023). *Діяльність піаністів української діаспори Північної Америки у другій половині XX століття: парадигми міжкультурної комунікації* [Дис. д-ра філософії; Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка]. https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9E%D1%81%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%BA%D0%BE-%D0%AE.%D0%9E..pdf

Придаткевич, Р. (1958). Спогади про Українську Консерваторію і наше музичне життя в Ню Йорку в рр. 1923–1938. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 91–94. УМІ.

Савицький, Р. [молодший], & Волянська, Б. (2020). *Український музичний інститут. The Ukrainian Music Institute.* https://www.ukrainianmusicinstitute.com

Савицький, Р. [старший]. (1958). Український Музичний Інститут в Америці 1952–1957. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 3–6. УМІ.

Савицький, Р. [старший]. (1958). Відділи Українського Музичного Інституту. Филадельфія. Па. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 34–36. УМІ.

Соневицький, І. (1958). Централя Українського Музичного Інституту в Ню Йорку. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 7–11. УМІ.

Унденко, О. (2019). *Король тенорів – Міро Скаля.* https://skalapodilska-gromada.gov.ua/news/1560418125

Цибрівський, Ю. (1958). Ню Гейвен, Конн. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 83–86. УМІ.

Цісик, В. (1958). Значення ансамблевої гри в навчанні скрипки. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 30–33. УМІ.

Чайка, В. В. (2019). Композиторська творча діяльність представників Північно-американської української діаспори другої половини XX ст. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки,* 30(69(4)), 111–116. https://doi.org/10.32838/2663-5984/2019/4.19

Чайка, В. В. (2018). Музична культура української діаспори США та Канади в контексті суспільно-культурного життя XX ст. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні відносини,* 4, 24–29.

Чайка, В. В. (2021). *Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини XX – початку XXI століть* [Дис. д-ра філософії; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв]. https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3440/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f%20%d0%92.%d0%92.%20%d0%a7%d0%b0%d0%b9%d0%ba%d0%b8.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Шмериковська-Приймова, І. (1958). На вокальні теми. *Пропам'ятна книга Українського музичного інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування,* 17–20. УМІ.

References

Bilovus, L. (2017). *The articulation of the preservation of national identity by cultural and educational institutions of the Ukrainian community in the United States in the pages of diaspora periodicals* [in Ukrainian]. https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/f1f74488-5e38-4c5d-ac11-6576040a5ca8/content

Bohdanska, T. (1958). Newark – Elizabeth – Jersey City (N.J.). *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 45–46. UMI [in Ukrainian].

Chaika, V. V. (2018). The musical culture of the Ukrainian diaspora in the United States and Canada in the context of 20th-century social and cultural life. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. International Relations Series,* 4(4), 24–29 [in Ukrainian].

Chaika, V. V. (2019). The compositional work of members of the North American Ukrainian diaspora in the second half of the 20th century. *Scientific Papers of V. I. Vernadsky Ternopil National University. Series: Historical Sciences,* 30(69(4)), 111–116 [in Ukrainian]. https://doi.org/10.32838/2663-5984/2019/4.19

Chaika, V. V. (2021). *The Development of Musical Culture within the Ukrainian Diaspora in North America during the Second Half of the 20th Century and the Early 21st Century* [PhD dissertation; National Academy of Culture and Arts Management] [in Ukrainian]. https://elib.nakkkim.edu.ua/ bitstream/handle/123456789/3440/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f%20%d0%92.%d0%92.%20%d0%a7%d0%b0%d0%b9%d0%ba%d0%b8.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Karas, H. (2012). *The musical culture of the Ukrainian diaspora in the global context of the 20th century*. Tipovit [in Ukrainian].

Karas, H. (2020). The American Ukrainian Music Institute. *Encyclopaedia of Modern Ukraine* [Online resource] (I. M. Dzyuba, A. I. Zhukovsky, M. G. Zheleznyak [et al.], Eds.) [in Ukrainian]. https://esu.com.ua/article-70512.

Lahodynska-Zaleska, H. (1958). Some of the key issues in piano teaching. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 77–78. UMI [in Ukrainian].

Morozova, L. (2015). "The best instrument, giving you the freedom to express yourself". Solomiya Ivakhiv is one of the most intriguing representatives of the new generation of young musicians. *Day,* 163 [in Ukrainian].

Myroshnychenko, H. (1958). Music Kindergarten (UMI – New York). *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 29. UMI [in Ukrainian].

N. a. (1958). The bandura class. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 27. UMI [in Ukrainian].

N. a. (1958). UMI students at American colleges and universities. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary*, 87. UMI [in Ukrainian].

N. a. (1958). Views of members of the public and the arts community on UMI. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 88–90. UMI [in Ukrainian].

Novosiadla, I. (2017). The many facets of Vasyl Bezkorovainy's talent. *Ukrainian music,* 4(26), 62–70 [in Ukrainian].

Obukh, L. V. (2012). The Ukrainian Music Institute of America: Preserving the traditions of Ukrainian music education and prospects for development. *Research Papers. Series: Musicology,* 3, 108–114 [in Ukrainian].

Osmachko, Yu. O. (2022). America with Ukrainian roots: the many facets of the talent of the outstanding pianist Maria Tsisyk. *Ukraine. Europe. The World. History and Names in Cultural and Artistic Reflections.* 275–280 [in Ukrainian]. https://doi. org/10.31318/2786-8877.6.2023.291421

Osmachko, Yu. O. (2023). The Activities of Pianists from the Ukrainian Diaspora in North America in the Second Half of the 20th Century: Paradigms of Intercultural Communication [PhD dissertation; Ivan Franko State Pedagogical University of Drohobych] [in Ukrainian]. https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9E%D1%81%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%BA%D0%BE-%D0%AE.%D0%9E.pdf

Prydatkevych, R. (1958). Memories of the Ukrainian Conservatoire and our musical life in New York between 1923 and 1938. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 91–94. UMI [in Ukrainian].

Savytskyi, R. [junior], & Volianska, B. (2020). *The Ukrainian Music Institute* [in Ukrainian]. https://www.ukrainianmusicinstitute.com

Savytskyi, R. [senior]. (1958). Departments of the Ukrainian Music Institute. Philadelphia, PA. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 34–36. UMI [in Ukrainian].

Savytskyi, R. [senior]. (1958). The Ukrainian Music Institute in America, 1952–1957. *A commemorative publication by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 3–6. UM [in Ukrainian].

Shmerykovska-Pryimova, I. (1958). On vocal topics. *A commemorative publication by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 17–21. UMI [in Ukrainian].

Sonevytskyi, I. (1958). The headquarters of the Ukrainian Music Institute in New York. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 7–11. UMI [in Ukrainian].

Tsisyk, V. (1958). The importance of ensemble playing in violin teaching. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 30–33. UMI [in Ukrainian].

Tsybrivskyi, Yu. (1958). New Haven, Conn. *A commemorative publication by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 83–86. UMI [in Ukrainian].

Undenko, O. (2019). *The King of Tenors – Miro Skala* [in Ukrainian]. https://skalapodilska-gromada.gov.ua/news/1560418125/.

Voloshyn, O. (1958). The beginnings of the Higher Music Institute in Lviv. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary,* 95–96. UMI [in Ukrainian].

Zaleskyi, O. (1958). Ukrainian Music Institutes in Western Ukraine. *A commemorative book published by the Ukrainian Music Institute in America to mark its fifth anniversary*, 96–97. UMI [in Ukrainian].

Отримано редакцією журналу / Received: 10.03.26
Прорецензовано / Revised: 16.05.26
Схвалено до друку / Accepted: 22.05.26
Опубліковано / Published: 20.10.26

Tetiana ANTONYUK, DSc (Hist.), Assoc. Prof.
ORCID ID: 0000-0002-6446-2795
e-mail: antoniuktd@ukr.net
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, Kyiv, Ukraine

MUSIC EDUCATION IN THE DIASPORA: HISTORY AND ACHIEVEMENTS OF THE UKRAINIAN MUSIC INSTITUTE IN THE USA

Background. ***The need to understand the history of Ukraine, including the part of it shaped by Ukrainians in exile, and the need to integrate all the achievements of the Ukrainian diaspora into the common treasury of Ukrainian cultural heritage, makes the study of Ukrainian musical education in the diaspora a topical issue, particularly the activities of the Ukrainian Music Institute (UMI) in the USA as an important educational and cultural centre. The Institute's experience and achievements are valuable and important for understanding and promoting in Ukraine, as they form an integral part of Ukrainian musical education and culture.***

The aim and objectives of this article are to analyse the history of the establishment and activities of the UMI in the USA (1952–2026), to examine the specific features of the founding of this specialised educational institution and its branches, and to outline the role and significance of the UMI as a factor in the continuity of Ukrainian music education and the growth of Ukrainian musical culture worldwide. To highlight the achievements of the UMI in the development of Ukrainian music education and concert life, as well as its publishing activities; to examine the UMI's staff during its first five years of operation, the academic workload and organisation of the teaching process, the number of students and their academic performance.

Methods. ***The study of the history, activities and achievements of the UMI was made possible by the principles of historicism, objectivity and systematic approach. Methods of analysis, synthesis and generalisation were employed to draw the conclusions of this article and to formulate certain recommendations based on these findings.***

Results. ***The paper analyses and summarises the characteristics of the establishment, activities and significance of the UMI for a more comprehensive understanding of Ukrainian music education outside Ukraine, and of the musical culture of the diaspora as an integral part of Ukrainian cultural heritage and history. It identifies valuable practices in music education, the achievements of the UMI, and the dissemination of this music school's experience worldwide.***

Conclusions. ***The activities of the UMI over more than seven decades bear witness to the continuous development of Ukrainian national education in general and music education in particular. The role and significance of the UMI in the USA are exceptional in terms of training musical personnel and promoting Ukraine and its people as a promising social force which, even under the unfavourable conditions of***

emigration and without state support, finds opportunities to develop education and culture, and ensures the training of young generations of Ukrainians devoted to national musical art.

K e y w o r d s : ***Ukrainian Music Institute in the USA, Higher Music Institute in Lviv, music education in the diaspora, concert activities.***

Декларація про генеративний штучний інтелект та технології, що використовують штучний інтелект. Під час підготовки цієї статті автор не використовував інструменти штучного інтелекту.

Declaration of Generative AI and AI-Assisted Technologies. During the preparation of this work, the author did not use artificial intelligence tools.

Етична декларація. Дослідження є теоретичним аналізом відкритих джерел і не передбачає безпосередньої взаємодії з людьми чи тваринами. Відповідно, отримання спеціального етичного висновку для такого типу дослідження не потрібно.

Ethical Statement. This study is a theoretical analysis of public sources and does not involve direct interaction with humans or animals. Accordingly, formal ethical approval was not required for this type of research.

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; або в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; or in the decision to publish the results.

ISSN 1728-3817